

חוברת תרגול – שיח רב-תחומי: קלפים שפותחים מחשבה

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להביע דעה מנומקת במשפט פתיחה ברור
- להקשיב לדעה אחרת ולהגיב אליה בכבוד
- לחבר שאלת שיח לתחום דעת מוכר כמו טבע, גיאוגרפיה או חברה
- לתרגל כתיבה קצרה כהרחבה אחרי שיחה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – פרק 1 • כללי שיח ופתיחת שיחה – מכירים את כללי השיח

1. ב – ממתינים שהדובר יסיים לפני שעונים
2. ג – אומרים 'אני חושב/ת ש...'

חלק ב' – פרק 1 • כללי שיח ופתיחת שיחה – מתרגלים את מבנה הקלף

1. 1 – ג (לא קוטעים את מי שמדבר)
2. 2 – ה (אומרים 'אני חושב/ת' ולא 'כולם')
3. 3 – ד (אפשר לומר 'אני עובר/ת')
4. 4 – א (לא חייבים לספר דברים אישיים)
5. 5 – ב (עוזר להתחיל לדבר או לכתוב בקלות)

חלק ג' – פרק 1 • כללי שיח ופתיחת שיחה – חושבים וכותבים

1. עובר/ת
2. שתי

חלק ד' – פרק 2 • אדם, סביבה ומרחב ושפה ומילים – מה זוכרים מהקלפים

1. א – אדם, סביבה ומרחב
2. א – שפה, מילים וכוחן
3. א – משפט קצר שיש בו חוכמה או עצה
4. א – זיכרון או סיפור שקראתם

חלק ה' – פרק 2 • אדם, סביבה ומרחב ושפה ומילים – השלמת משפטים

1. פתגם
2. אופניים
3. מרחב
4. הרחבה

חלק ו' – פרק 2 • אדם, סביבה ומרחב ושפה ומילים – כתיבה והרחבה

1. מילה שמתארת תחושה, צבע, צליל או ריח של המקום
2. תיאור חושי (ריח, צבע, צליל) בלי לכתוב את שם המקום במפורש
3. פתגם נכון ומוכר, עם הסבר קצר ומדויק למשמעותו
4. שתי תחנות אמיתיות בארץ, עם משפט רלוונטי לכל אחת

חלק ז' – פרק 3 • מדע, טבע וטכנולוגיה – היכרות עם התחומים

1. א – למה
2. א – זיכרון ומכונות
3. א – מדע וטבע
4. א – סקרנות

חלק ח' – פרק 3 • מדע, טבע וטכנולוגיה – התאמת נושאים לתחום

1. 1 – ד (מדע וטבע)
2. 2 – ה (מדע וטבע)
3. 3 – א (טכנולוגיה, עתיד ואנושיות)
4. 4 – ג (טכנולוגיה, עתיד ואנושיות)
5. 5 – ב (מדע וטבע)

חלק ט' – פרק 3 • מדע, טבע וטכנולוגיה – חושבים וכותבים

1. כל שאלת 'למה' הגיונית שקשורה לתופעה שנבחרה
2. תיאור קצר של פעולה פשוטה שבודקת את התשובה
3. יתרון: עוזר לא לשכוח. חיסרון: פחות מתאמנים לזכור לבד
4. משפט שמחבר בין שמירה על מידע אישי לבין שיתוף עם אחרים

חלק י׳ – פרק 4 • חברות, חוסן אישי ומנהיגות – נכון או לא נכון

1. נכון – מטעויות אפשר להבין מה לשפר בפעם הבאה
2. לא נכון – אפשר להזמין אותו לשחק ולעזור לו להרגיש שייך
3. לא נכון – מנהיג שקט מקשיב לאחרים ועוזר להם
4. נכון – שיחה פתוחה עוזרת לחזור להיות חברים

חלק י״א – פרק 4 • חברות, חוסן אישי ומנהיגות – השלמת משפטים והתאמה

1. לנסות
2. לשחק
3. תוצאות

חלק י״ב – פרק 4 • חברות, חוסן אישי ומנהיגות – התאמת מצבים

1 – ד (לדבר ולהקשיב כדי להשלים)
2 – ג (להזמין אותו לשחק יחד)
3 – ב (ללמוד מהטעות ולנסות שוב)
4 – א (להתקרב אליו ולכלול אותו)

חלק י״ג – פרק 5 • אזרחות, כסף ומורשת ומשפחה – מה זוכרים?

1. א – צורך הוא דבר שחייבים כדי לחיות, רצון הוא דבר שרוצים אבל אפשר בלעדיו
2. א – לנהוג בצדק ובשוויון כלפי כולם
3. ב – לעזור לכולם להרגיש בטוחים ולשמור על סדר
4. ב – לשמור חלק מהכסף לשימוש בעתיד

חלק י״ד – פרק 5 • אזרחות, כסף ומורשת ומשפחה – התאמה

1 – ב (מים ואוכל)
2 – ה (צעצוע חדש)
3 – ד (לחלק ממתקים שווה בשווה)
4 – ג (לשים כסף בקופת חיסכון)
5 – א (מנהג שחוזר כל שנה במשפחה)

חלק ט״ו – פרק 5 • אזרחות, כסף ומורשת ומשפחה – כתיבה ומחשבה

1. תיאור מצב אישי, הסבר על ההבדל בין צורך לרצון וההחלטה שהתקבלה
2. תיאור מנהג או חג משפחתי והסבר מדוע הוא חשוב לשימור המסורת
3. הסבר על תפקיד הכלל ביצירת סדר והוגנות, ותיאור מה עלול לקרות בלעדיו
4. תיאור יעד החיסכון, סכום, ודרך לחסוך לאורך זמן

חלק ט״ז – פרק 6 • משחקים וכלים לשיח – היכרות עם הכלים

1. א – במעגל, בלי שולחנות באמצע
2. א – מותר לוותר ולא לענות עכשיו
3. א – משהו שחשבתי עליו לראשונה היום

חלק י״ז – פרק 6 • משחקים וכלים לשיח – הבנה ויישום

1. נכון – כך בנויה הפעילות: חשבו, התאימו (בזוגות), שתפו במליאה
2. לא נכון – זה משחק לוח ל-2–4 שחקנים עם קובייה והתקדמות על הלוח

חלק י״ח – פרק 6 • משחקים וכלים לשיח – הכרת הפורמטים

1. חושפים
2. משפט

כרטיס יציאה – מה לחפש

- משפט ברור עם נימוק קצר
- שקט בזמן שמישהו אחר מדבר, ותגובה הוגנת
- חיבור הגיוני לתחום כמו טבע, שפה או חברה

טיפים להפעלה:

- אפשר לעבוד על פרק אחד בכל שיעור, ולחזור על כללי השיח בכל פעם מחדש
- לתלמידים צעירים יותר כדאי לקצר את השאלות ולהוסיף ציור במקום כתיבה
- לעולים חדשים אפשר לתת לכתוב קודם בשפת האם ואז לנסות בעברית פשוטה
- בכיתות חינוך מיוחד כדאי לצמצם לבחירה בין שתי אפשרויות בלבד

חוברת תרגול – שיח רב-תחומי: קלפים שפותחים מחשבה

🗣️ שיח רב-תחומי – קלפים שפותחים מחשבה

יסודי · עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – כללי שיח ופתיחת שיחה
2. פרק 2 – אדם, סביבה ומרחב ושפה ומילים
3. פרק 3 – מדע, טבע וטכנולוגיה
4. פרק 4 – חברות, חוסן אישי ומנהיגות
5. פרק 5 – אזרחות, כסף ומורשת ומשפחה
6. פרק 6 – משחקים וכלים לשיח

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – שיח רב-תחומי: קלפים שפותחים מחשבה

חוברת התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בכל פרק יש קלף עם שאלה קטנה. חושבים, כותבים מילה או משפט, ואפשר לספר לחבר או לחברה.

📖 מילון קטן:

שיח	שיחה שבה כל אחד ואחת מביעים דעה ומקשיבים
פתיח משפט	תחילת משפט שעוזרת להתחיל לדבר, למשל אני חושב ש...
הרחבה בכתיבה	משימת כתיבה קצרה שבאה אחרי השיחה
שיתוף רשות	אפשר לבחור לא לספר ולהגיד אני עובר
מעגל שיח	כל הכיתה יושבת במעגל ומדברת על קלף אחד
חשבו-התאימו-שתפו	קודם חושבים לבד, אחר כך בזוג, ואז מספרים לכיתה
חניון שאלות	מקום לשמור שאלה שאין לה זמן עכשיו
כרטיס יציאה	משפט קצר שכותבים בסוף השיעור על מה שלמדנו

1 חלק א' – פרק 1 • כללי שיח ופתיחת שיחה – מכירים את כללי השיח

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה עושים כשחבר מדבר?

א) קוטעים כדי להוסיף רעיון ב) ממתינים שהדובר יסיים לפני שעונים ג) מדברים ביחד עם הדובר

ד) יוצאים מהמעגל

2. איך פותחים משפט בשיחה?

א) אומרים 'כולם חושבים ש...' ב) אומרים 'הם אמרו ש...' ג) אומרים 'אני חושב/ת ש...'

ד) לא אומרים כלום

2 חלק ב' – פרק 1 • כללי שיח ופתיחת שיחה – מתרגלים את מבנה הקלף

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מקשיבים עד הסוף	___	**א.** לא חייבים לספר דברים אישיים
2. מדברים בגוף ראשון	___	**ב.** עוזר להתחיל לדבר או לכתוב בקלות
3. מותר לוותר	___	**ג.** לא קוטעים את מי שמדבר
4. שיתוף רשות	___	**ד.** אפשר לומר 'אני עובר/ת'
5. פתיח משפט	___	**ה.** אומרים 'אני חושב/ת' ולא 'כולם'

3 חלק ג' – פרק 1 • כללי שיח ופתיחת שיחה – חושבים וכותבים

השלימו את המילה החסרה.

1. המשפט 'אני _____' הוא דרך מכובדת לוותר על תשובה בשיחה

2. בכל קלף שיח יש שאלה מרכזית אחת ו- _____ שאלות המשך

4 חלק ד' – פרק 2 • אדם, סביבה ומרחב ושפה ומילים – מה זוכרים מהקלפים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה תחום מדבר על מקומות ונוף?

א) אדם, סביבה ומרחב ב) כסף ובחירות כלכליות ג) מדע וטבע ד) אמנות ויצירה

2. איזה תחום מדבר על מילים?

א) שפה, מילים וכוחן ב) אזרחות, כללים וקהילה ג) חוסן אישי, בחירה ומנהיגות
ד) מורשת, חגים ומשפחה

3. מה זה פתגם?

א) משפט קצר שיש בו חוכמה או עצה ב) סיפור ארוך מאוד ג) שיר בלי מילים ד) מפה של מסע

4. על מה מבקש הכרטיס "הנוף שבלב" לכתוב?

א) זיכרון או סיפור שקראתם ב) מחיר של מוצר ג) חוק בכיתה ד) ניסוי מדעי

5 חלק ה' – פרק 2 • אדם, סביבה ומרחב ושפה ומילים – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. מילה או משפט קצר שיש בו חוכמה או עצה נקרא _____

2. מסע מצפון לדרום בארץ אפשר לתכנן ברגל או על _____

3. בחירת מקום בארץ שקשור לזיכרון שלכם שייכת לתחום אדם, סביבה ו _____

4. כשכותבים תיאור של מקום בלי לציין את שמו, ומבקשים מחבר לנחש, זו דוגמה ל _____ בכתיבה

6 חלק ו' – פרק 2 • אדם, סביבה ומרחב ושפה ומילים – כתיבה והרחבה

ענו בקצרה.

1. כתבו מילה אחת שמתארת את הנוף במקום שאתם הכי אוהבים.

2. כתבו פסקה קצרה שמתארת מקום אהוב עליכם בלי לציין את שמו, כך שחבר יוכל לנחש.

3. כתבו פתגם מוכר אחד, ונסו להסביר במילים שלכם מה הוא אומר.

4. תכננו מסע קצר בין שתי תחנות בארץ, וכתבו משפט אחד על כל תחנה.

7 חלק ז' – פרק 3 • מדע, טבע וטכנולוגיה – היכרות עם התחומים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזו שאלה קשורה למדע וטבע?

(א) למה (ב) איפה הכסף (ג) מתי החג (ד) כמה זה עולה

2. מה קשור לטכנולוגיה?

(א) זיכרון ומכונות (ב) חגים ומסורות (ג) ריב והשלמה (ד) חיסכון וכסף

3. לאיזה תחום שייך קלף על בעלי חיים?

(א) מדע וטבע (ב) כסף ובחירות כלכליות (ג) אמנות ויצירה (ד) חברות ושייכות

4. מה עומד מאחורי ניסוי מדעי?

(א) סקרנות (ב) פרסומות (ג) הצבעה בכיתה (ד) שירה

8 חלק ח' – פרק 3 • מדע, טבע וטכנולוגיה – התאמת נושאים לתחום

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. סקרנות	____	**א.** טכנולוגיה, עתיד ואנושיות
2. ניסוי	____	**ב.** מדע וטבע
3. מסכים	____	**ג.** טכנולוגיה, עתיד ואנושיות
4. זיכרון	____	**ד.** מדע וטבע
5. שמירה על הסביבה	____	**ה.** מדע וטבע

9 חלק ט' – פרק 3 • מדע, טבע וטכנולוגיה – חושבים וכותבים

ענו בקצרה.

1. בחרו תופעת טבע שמסקרנת אתכם (למשל גשם, קשת או כוכבים) וכתבו שאלת 'למה' אחת עליה.

2. כתבו רעיון לניסוי קטן שיכול לעזור לענות על השאלה שכתבתם.

3. חשבו על מכשיר שעוזר לזכור דברים (כמו תזכורת בטלפון). מה היתרון שלו, ומה החיסרון?

4. כתבו משפט אחד שמסביר למה חשוב לשמור גם על פרטיות וגם על קהילה בעולם הטכנולוגי.

10 חלק י' – פרק 4 • חברות, חוסן אישי ומנהיגות – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כישלון יכול להיות הזדמנות ללמוד ולהשתפר	☐	☐
2	כשחבר חדש מצטרף לקבוצה, הכי טוב להתעלם ממנו	☐	☐
3	מנהיגות שקטה פירושה לצעוק הכי חזק ולקבל החלטות לבד	☐	☐
4	אחרי ריב בין חברים אפשר לדבר ולהשלים	☐	☐

11 חלק י"א – פרק 4 • חברות, חוסן אישי ומנהיגות – השלמת משפטים והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. כשמשהו לא מצליח בפעם הראשונה, אפשר ללמוד מהטעות ול _____ שוב

2. ילד או ילדה חדשים בכיתה ירגישו שייכים אם חברים יזמינו אותם ל _____

3. מי שלוקח אחריות על הבחירות שלו חושב קודם על ה _____ של הבחירה

12 חלק י"ב – פרק 4 • חברות, חוסן אישי ומנהיגות – התאמת מצבים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ריב בין חברים	___	**א.** להתקרב אליו ולכלול אותו
2. חבר חדש בקבוצה	___	**ב.** ללמוד מהטעות ולנסות שוב
3. כישלון במבחן	___	**ג.** להזמין אותו לשחק יחד
4. מישהו מרגיש לבד בהפסקה	___	**ד.** לדבר ולהקשיב כדי להשלים

13 חלק י"ג – פרק 5 • אזרחות, כסף ומורשת ומשפחה – מה זוכרים?

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה ההבדל בין דבר שחייבים לדבר שרוצים?

א) צורך הוא דבר שחייבים כדי לחיות, רצון הוא דבר שרוצים אבל אפשר בלעדיו

ב) צורך ורצון זה אותו דבר ג) רצון חשוב יותר מצורך ד) צורך הוא רק כסף

2. מה זה להיות הוגן?

א) לנהוג בצדק ובשוויון כלפי כולם ב) לנצח בכל משחק ג) לקבל הכי הרבה מתנות

ד) להסכים עם כולם תמיד

3. למה יש כללים בכיתה?

א) להקשות על התלמידים ב) לעזור לכולם להרגיש בטוחים ולשמור על סדר ג) להעניש תלמידים

ד) אין להם מטרה

4. מה זה לחסוך כסף?

א) לבזבז את כל הכסף מיד ב) לשמור חלק מהכסף לשימוש בעתיד ג) לקנות כל מה שרוצים

ד) לתת את כל הכסף במתנה

14 חלק י"ד – פרק 5 • אזרחות, כסף ומורשת ומשפחה – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. צורך	___	**א.** מנהג שחוזר כל שנה במשפחה
2. רצון	___	**ב.** מים ואוכל
3. הוגנות	___	**ג.** לשים כסף בקופת חיסכון
4. חיסכון	___	**ד.** לחלק ממתקים שווה בשווה
5. חג ומסורת	___	**ה.** צעצוע חדש

15 חלק ט"ו – פרק 5 • אזרחות, כסף ומורשת ומשפחה – כתיבה ומחשבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. ספרו על מצב שבו הייתה לכם בחירה בין צורך לרצון, ואיך בחרתם?

2. איזה מנהג משפחתי אהוב עליכם, ולמה חשוב לשמר אותו?

3. חשבו על כלל הוגן שקיים בבית הספר – מה היה קורה אם הוא לא היה קיים?

4. תכננו תוכנית חיסכון קטנה כדי להשיג משהו שאתם רוצים

16 חלק ט"ז – פרק 6 • משחקים וכלים לשיח – היכרות עם הכלים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איך יושבים במעגל שיח?

א) במעגל, בלי שולחנות באמצע ב) בשורות מול הלוח ג) בזוגות ליד שולחן ד) ליד המחשב

2. מה אפשר להגיד במקום לענות?

א) מותר לוותר ולא לענות עכשיו ב) חובה לענות מיד ג) צריך לצאת מהכיתה ד) המשחק נגמר

3. מה כותבים בכרטיס יציאה?

א) משהו שחשבתי עליו לראשונה היום ב) רק את שם המשפחה ג) רק ציור בלי מילים

ד) כלום, הוא נשאר ריק

17 חלק י"ז – פרק 6 • משחקים וכלים לשיח – הבנה ויישום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בפעילות "חשבו-התאימו-שתפו" קודם חושבים לבד, ואז מדברים בזוג.	☐	☐
2	במשחק "מסלול השיח" משחקים לבד בלי קוביה.	☐	☐

18 חלק י"ח – פרק 6 • משחקים וכלים לשיח – הכרת הפורמטים

השלימו את המילה החסרה.

1. במשחק "מה הייתם עושים?" התלמידים מצביעים, ואז _____ את התוצאות ומשוחחים עליהן.

2. במסלול השיח, משבצת עם סימן ⚡ מסמלת תשובה במ_____ אחד בלבד.

כרטיס יציאה

האם הצלחתי להביע דעה במשפט שלם?

האם הקשבתי לחבר או לחברה בלי להפריע?

האם מצאתי קשר בין השאלה לתחום דעת שלמדנו?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀